

Összefoglaló fejlesztési javaslatok a felnőttkori digitális készségfejlesztés hatékonyabbá tétele céljából

„MAP – Mapping Digital Methods Applied in Adult Education in Partnership” című Erasmus+
projekt kapcsán

A fejlesztési javaslatok elkészítésének célja és előzményei

A felnőttek digitális készségeinek fejlesztését célzó „MAP – Mapping Digital Methods Applied in Adult Education in Partnership” című Erasmus+ projektet három magyarországi, továbbá észt, német, román és spanyol partnerből álló konzorcium valósította meg 2022. január és 2022. december között.

A felnőttek digitális készségeinek fejlesztését célzó képzések szervezésében, a tananyagfejlesztésben, a fejlesztést végző oktatók és az alacsony képzettségű felnőttek helyzetének javításáért tenni tudó szakemberek érzékenyítésében és felkészítésében alkalmazott jó gyakorlatok cseréje által minden projektpartnernek bővült a szakmai munkavégzésében és a partnerekkel való együttműködésben alkalmazható eszközeinek készlete.

Az innovatív módszerek megismerése és azok hazai környezetbe való – akár részbeni, akár teljes programelem – adaptálhatóságának vizsgálata, majd az egyes módszerek kipróbálása során számos javaslat fogalmazódott meg azzal kapcsolatban, hogy a partnerországban, vagy akár csak egy szűkebb helyszínen (pl. megyei/település szintű együttműködésekben) milyen újítások, fejlesztések bevezetését látják szükségesnek a partnerszervezetek a digitális készségek felnőttkori fejlesztésének szakterületén.

Ezért a jó gyakorlatok gyűjteménye és a digitális készségek felnőttkori fejlesztésben közreműködő szakemberek felkészítése és továbbképzésének keretrendszerén túl fontos terméke a projektnek ez a javaslatcsomag is, mely kitér arra, hogy

- a partnerszervezetek a digitális készség fejlesztés területén saját maguk és a velük együttműködést vállaló szervezetekkel mit és hogyan kívánnak megvalósítani a projektidőszakon túl, továbbá
- szükség esetén milyen javaslatokat fogalmaznak meg a szakpolitikai döntéshozók irányába a szakmai tevékenységekben alkalmazott nemzetközi innovációk elterjesztése, az eredményesebb felzárkóztatás érdekében.

Ez az országspecifikus, tényszerűen felsorolt javaslatokat tartalmazó szakmai anyag széleskörű terjesztésre kerül a felnőttkori digitális készségfejlesztésben érdekelt szervezetek és a szakmai döntéshozók körében egyaránt.

Közös fejlesztési javaslatok:

1. Javaslatok szakpolitikai szakemberek és döntéshozók részére:

- Az elkészült Keretrendszer értékes tudásbázisul szolgál és a gyakorlatban is remekül felhasználható anyagokat tartalmaz.
- Javasoljuk, hogy a Keretrendszerben szereplő programok, értékelő tesztek és tananyagok (digitális tananyagok) kidolgozására állami vagy uniós támogatással történjen meg, mivel nem minden országban áll rendelkezésre finanszírozás a felnőttképzési rendszer fejlesztésére az egyes oktatási szolgáltatók számára.
- Mivel a digitalizációval kapcsolatos ismeretek és kompetenciák a felhasználók között erősen eltérhetnek, ezért ajánlatos többféle értékelési módszert és eszközt alkalmazni, hogy elsősorban a digitális készségek kellőképpen elemezhetőek legyenek.
- Kulcsfontosságú az együttműködés – fontos, hogy a felnőttképzés digitalizálása terén tevékenykedő különböző képzési szolgáltatók együttműködhessenek és együttműködjenek. Ahogy a MAP projektben is látható, fontos a tapasztalatcsere és az egymástól való tanulás, ami nagy hatással lehet az egyes szervezetek digitalizációjának javítására. Ezért javasolt a digitalizáció témájában megvalósuló hazai és nemzetközi együttműködési projektek támogatása és ezáltal közösen nagyobb eredmények elérése.
- Javasoljuk, hogy a meglévő és elkészült szintfelmérő tesztek váljanak hozzáférhetővé a gazdasági szervezetek számára is, hogy ezeket beépíthessék a kiválasztási folyamataikba. E tesztek alkalmazása megkönnyíti számukra, hogy a digitalizáció szintjének megfelelő munkakörökben helyezték el az álláskeresőket és az egyes generációk közötti együttműködést is képesek támogatni.
- Javasoljuk a szakpolitikai szakemberek számára, hogy a digitalizáció szintjének eltéréséből adódó generációs különbségek csökkentése érdekében dolgozzanak ki ajánlásokat a közzsférában és a versenyszférában működő szervezetek részére.

2. Javaslatok képző intézmények részére:

- Javasoljuk, hogy a felnőttképzési oktatók mérjék és elemezzék a felnőttek alapkészségeit, hogy jobban megértsék az alacsony alapkészségekkel rendelkező hátrányos helyzetű célcsoportok igényeit a különböző korcsoportok, társadalmi és munkaerő-piaci pozíciók, lakóhely szerint. Az alapkészségek hiányának jobb megértése a felnőtt korcsoportokban lehetőséget ad az intézményeknek, hogy célzott, meghatározott alcsoportokra szabott képzési programokat dolgozzanak ki és hajtsanak végre.
- Kiemelten fontosnak tartjuk a tanári kar érzékenyítését a felnőttek körében tapasztalt általános és digitális kompetencia hiányára, hiszen az alapkészségek hiányával leginkább érintett csoportok és a kiválóan teljesítő csoportok közötti egyre növekvő szakadék jelentős veszélyeket rejt magában. Az egész életen át tartó tanuláshoz való viszony és a munkaerő-piaci beilleszkedés képessége kulcsfontosságú tényező a gazdaság, a társadalom és az egyén szempontjából.

- Javasoljuk, hogy olyan módszereket alkalmazzanak, amelyek aktívan ösztönzik a részvételt és a gyakorlást, mint például esettanulmányok, gyakorlati projektek és szimulációk a tudásmegtartás javítása érdekében.

- A digitális alapkészségek fejlesztését a felnőtt korosztályokban jelentősen hátráltatja, hogy a felnőttek oktatásában részt vevő oktatók nincsenek szakmailag és kellőképpen felkészülve a speciális képzésekre. Javasoljuk, hogy a kidolgozott képzési programok és módszertani anyagok ingyenes elérhetőek legyenek a digitális alapkészségek fejlesztésében részt vevő szervezeteket, szakembereiket, szakértők számára. Módszertan alatt mind a képzés során felhasználható módszertani anyagokat, mind a hátrányos helyzetű felnőttek felkutatását, megszólítását, fejlesztési programba történő beépítését, képzésben tartását támogató szakmai anyagokat értjük.

- Fontos figyelemmel kísérni a digitalizációs tanfolyamok időtartamát, és a tanulók igényeihez igazítani. Főleg azoknak, akik csak alapvető digitális készségekkel rendelkeznek, több időre van szükségük az eredetileg tervezettnél.

- Mivel a digitális követelmények, módszerek és erőforrások folyamatosan változnak és alkalmazkodnak az új körülményekhez, sőt a további technológiai fejlődéshez, fontos a tudás, készségek és kompetenciák naprakészen tartása. Ezért javasolt, hogy a tanárok és oktatók rendszeresen vegyenek részt tréningeken, workshopokon és szemináriumokon, hogy digitális készségeiket naprakészek és folyamatosan bővítsék.

- A digitális oktatási módszerek széleskörű elterjedésének bővítésére javasoljuk egy olyan online képzési platform létrehozását, amely tartalmazza a közösség digitális készségek fejlesztéséhez szükséges képzési anyagokat. A képzések közül az oktatók egyéni digitális kompetenciafejlesztési tervükhöz kapcsolódó továbbképzési lehetőségeket választhatnak.

- Javasolt a mesterséges intelligencia (AI) használata az oktatásban a tanulási folyamat személyre szabásához, a fejlesztendő területek azonosításához és azonnali visszajelzéshez.

- Javasoljuk a kiberbiztonsággal és a digitális adatvédelemmel kapcsolatos speciális képzési modulok beépítését, amelyek alapvető ismeretekkel ruházzák fel a résztvevőket a digitális környezetben való biztonságos eligazodáshoz.

- Javasoljuk a gamification elemek használatát a digitális készségek képzésében, hogy vonzóbbá és motiválóbbá tegyünk.

3. Hivatalok, egyéb szervezetek részére:

- A digitalizáció megvalósítása minden szervezeti szinten javasolt. A digitalizációs tréningeken gyakran maguk a témavezetők vagy magasabb beosztásúak is részt vesznek, azonban fontos, hogy az alacsonyabb beosztású munkavállalók is részesei legyenek a digitalizációs folyamatnak. Ezért gondoskodni kell arról, hogy a témavezetők átadják tudásukat a digitalizációval kapcsolatban, vagy hogy minden munkavállaló számára külön workshopokat szervezzenek.

- Az alacsony digitális készségszinttel rendelkező felnőttek fejlesztését közvetve vagy közvetlenül végző szervezetekkel való szoros együttműködések kialakítása (pl. képzőintézmények által biztosított képzési lehetőségek összegyűjtése, anyagi támogatást biztosító programok és szervezetek, illetve ingyenes eszközhasználatot biztosító szervezetek adatbázisának létrehozása és elérhetővé tétele, átlátható – szervezetek közötti - fejlesztési útvonalak létrehozása).

- A témában érdekelt szervezetek közösen szervezzenek konferenciákat, workshopokat, melyen a jó gyakorlatok megosztásán túl lehetőség lehet a jövőbeli együttműködések előkészítésére is.